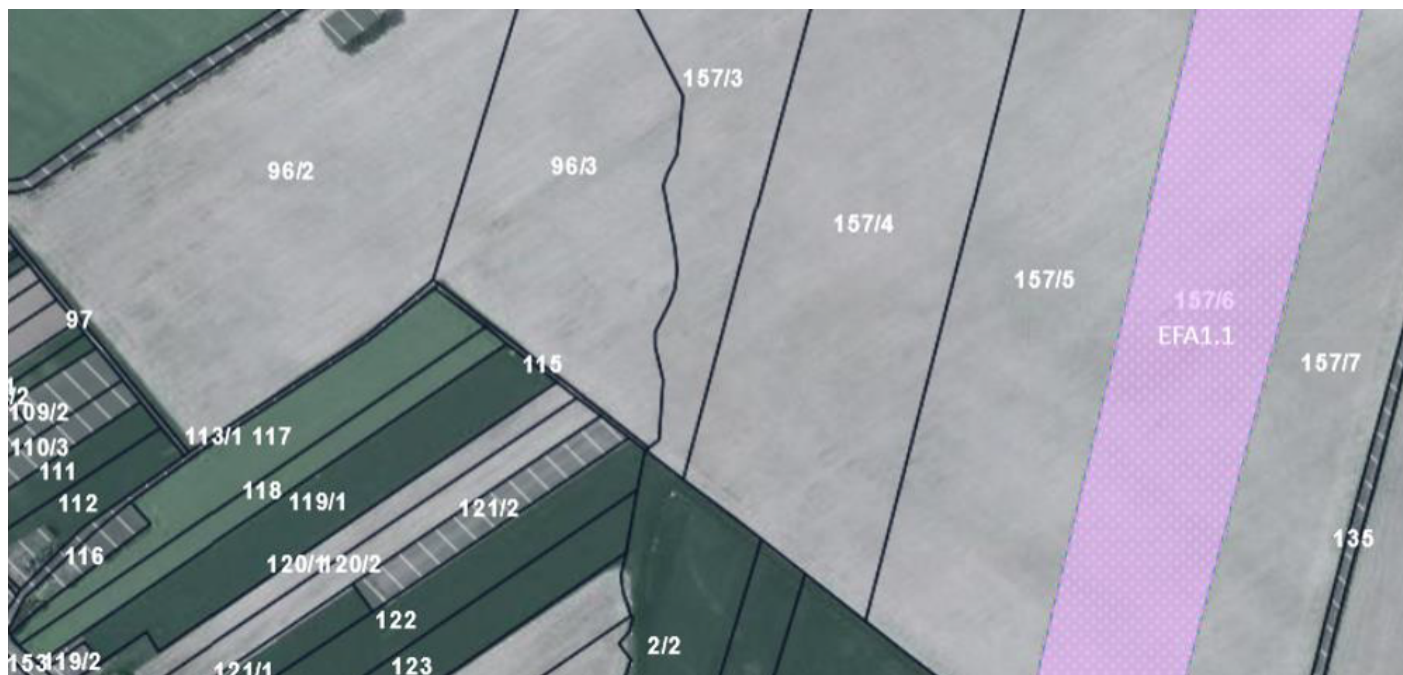

Kontrola na miejscu - prawa i obowiązki rolnika

Autor: Tadeusz Śmigielski

Data: 8 marca 2019

Beneficjent środków unijnych, do którego zawitaj inspektorzy z ARiMR musi mieć wiadomość nie tylko swoich obowiązków, ale praw które mu przysługują gdy odbywa się u niego kontrola na miejscu.

Kilkanacie lat funkcjonowania rolników w ramach WPR nauczyło ich poruszać się w górszczu przepisów z nimi związanych. Wiadomość kontroli przez uprawnione organy przy korzystaniu ze środków wspólnotowych jest powszechna lecz warto o nich przypominać, gdyż stwierdzenie nieprawidłowości może oznaczać dla beneficjentów bardzo bolesne doświadczenie.

fot. LODR

Takie wypełnianie wniosków to już historia

Kontrola na miejscu płatności bezpośrednich

Kontrola na miejscu jest przeprowadzana w gospodarstwie dwiema metodami, tj. inspekcji terenowej i tzw. FOTO. Pierwsza polega na sprawdzeniu działek zgłoszonych do płatności obszarowej i ONW. Kontrole przeprowadzane są w terenie, gdzie dokonuje się pomiaru ich powierzchni za pomocą GPS – systemu nawigacji satelitarnej. Druga metoda jest przeprowadzana za pomocą tzw. ortofotomapy – cyfrowego odwzorowania terenu wykonanego na podstawie obrazów satelitarnych oraz wywiadu terenowego. Według informacji uzyskanych w Zachodnio-Pomorskiej ARiMR – Rolników do kontroli typuje Departament Kontroli na Miejscu przekazując do oddziałów regionalnych tzw. **Raport typowania**. Na podstawie tego raportu inspektorzy z oddziału przeprowadzają kontrole gospodarstw, których efektem jest przesłanie rolnikom **raportu z kontroli**.

fot. Z-PODR

Kontrolowane są również zwierzęta

Kontrola na miejscu w siedzibach stad

Kontrola na miejscu realizowana jest przez zespoły kontrolne składające się z co najmniej dwóch inspektorów terenowych – pracowników ARiMR wyznaczonych przez dyrektora oddziału regionalnego. Osoby kontrolujące mają prawo wstępu do siedziby stada, dostępu do zwierząt, żądania wglądu do dokumentów, sporządzania z nich odpisów, wyciągów itp. Inspektorzy mogą także żądać wydruków z dokumentów prowadzonych przy zastosowaniu systemów informatycznych. Z przeprowadzonej kontroli sporządzany jest raport, którego jeden egzemplarz otrzymuje rolnik. Gdy rolnik nie zgadza się z ustaleniami zawartymi w raporcie zgłasza do dyrektora oddziału regionalnego ARiMR zastrzeżenia na piśmie w terminie 3 dni od dnia doręczenia protokołu.

Inspektor wyjaśnia

– Wykonujemy kontrole gospodarstwa pod kątem prawidłowości wykorzystania środków finansowych przyznanych rolnikowi – mówi kierownik Biura Rejestracji Zwierząt z OR ARiMR w województwie warmińsko-mazurskim. – Przeprowadzamy również kontrole interwencyjne związane z nieprawidłowościami wykrytymi w systemie rejestracji zwierząt. Nie jesteśmy organem, który nakłada na rolnika mandaty, to są uprawnienia Inspekcji Weterynaryjnej. Po wykryciu nieprawidłowości wydajemy decyzję, w której zobowiązujemy rolnika do usunięcia nieprawidłowości. Jeśli rolnik nie zastosuje się do zaleceń kierujemy sprawę do organów ścigania.

W przypadku, gdy stwierdzone naruszenia obowiązków określonych w przepisach ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt stanowi naruszenie (niespełnienie) wymaga systemu wzajemnej zgodności a posiadacz zwierząt jest beneficjentem pomocy finansowej udzielanej przez ARiMR, może to skutkować zmniejszeniem lub utratą płatności.

Powiadomienie o wizycie w gospodarstwie

Jak informuje ARiMR, kontrole w ramach Wspólnej Polityki Rolnej nie powinny być zapowiadane. Beneficjent jest powiadamiany wówczas, gdy jego obecność przy kontroli jest niezbędną. ARiMR: *„Podstawowym sposobem powiadomienia o kontroli jest powiadomienie telefoniczne, pisemne lub bezpośrednie. Jeżeli wcześniejsze powiadomienie następuje na więcej niż 48 godzin przed kontrolą, powinno ono mieć miejsce z wyprzedzeniem ograniczonym do niezbędnego minimum. Czas ten nie może przekraczać 14 dni. Natomiast w przypadku kontroli dotyczących inwentarza żywego termin powiadomienia*

nie może przekraczać 48 godzin, z wyjątkiem uzasadnionych przypadków. W przypadku kontroli metod FOTO beneficjent nie jest powiadamiany o kontroli”. **Rolnik zawsze jest powiadamiany, gdy kontrola dotyczy działów PROW.**

Uprawnienia kontrolującego

Kontrolujący ma prawo do wstępu na teren gospodarstwa. Może również sprawdzić pomieszczenia i miejsca, w których przebywają zwierzęta. Jest uprawniony do wstępu na grunty i obiekty związane z działalnością, na którą rolnik otrzyma pomoc. Osoba przeprowadzająca kontrolę może pobierać próbki do badania, żądać informacji związanych z przedmiotem kontroli oraz dostępu do prowadzonej przez kontrolowanego dokumentacji. Ma również prawo sporządzać dokumentację fotograficzną, robić kopie dokumentów lub je zabezpieczać. Może żądać dostępu do danych informatycznych.

Raport z kontroli

Po zakończonej kontroli inspektorzy sporządzają pisemny raport w dwóch egzemplarzach, jeden dla rolnika drugi dla ARiMR. Jeżeli raport nie został przekazany rolnikowi od razu, to powinien go otrzymać najpóźniej dwa tygodnie od zakończenia kontroli. Jak informuje ARiMR termin może zostać wydłużony o 3 miesiące w przypadku:

- kontroli w ramach kwalifikowalności powierzchni (płatności bezpośrednich i ONW):
- a) od daty zakończenia czynności kontrolnych w terenie (metoda IT), b) od daty zatwierdzenia raportu (metoda FOTO),
- kontroli wzajemnej zgodności.

Odwołanie od decyzji

Kontrolowany rolnik ma prawo nie zgodzić się z wynikami kontroli! Takie zastrzeżenia może zgłosić inspektorom od razu po zakończeniu kontroli odnosząc się do ich ustaleń i odpowiednio je uzasadniając. Trzeba pamiętać, że rolnika w trybie odwoławczym obowiązują nieprzekraczalne terminy. ARiMR na zgłoszenie uwag do raportu z kontroli przewidział następujące terminy:

- 7 dni od dnia otrzymania raportu w przypadku kontroli w ramach działów PROW 2007-2013 (wówczas podmiot kontrolowany nie podpisuje raportu) oraz PROW 2014-2020 (działania inwestycyjne i premiowe),
- 14 dni od dnia doręczenia raportu lub protokołu w przypadku kontroli w zakresie płatności bezpośrednich, ONW, w ramach wzajemnej zgodności, PROW 2014-2020 (działania o charakterze obszarowym),
- 14 dni od dnia otrzymania informacji pokontrolnej w ramach PO RYBY 2007-2013 (wówczas nie podpisuje raportu).

Konsekwencje stwierdzonych nieprawidłowości

Wykrycie nieprawidłowości w czasie kontroli może skutkować zmniejszeniem lub nieprzyznaniem płatności w danym roku, wieloletnimi sankcjami lub całkowitym wykluczeniem z ubiegania się o pomoc. Uniemożliwienie przeprowadzenia czynności kontrolnych może skutkować nieprzyznaniem płatności, zwrotem przyznanej pomocy lub odmową płatności.